

TAMPERE

19.6.2023

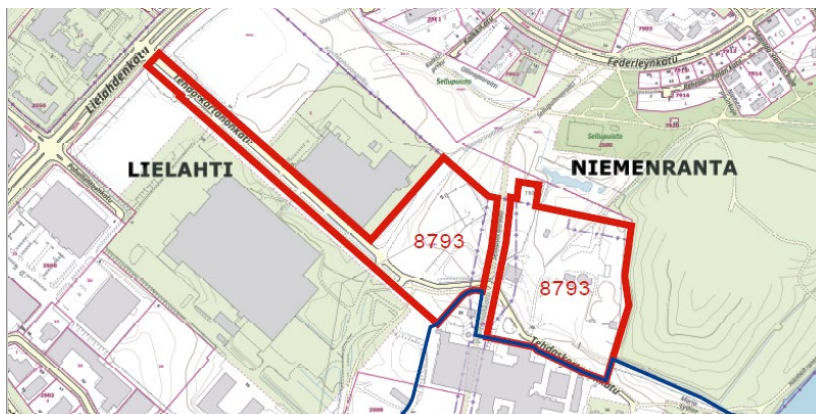
Hiedanranta

Pohjoiskorttelit, asemakaava 8793, (diaarinumero TRE:5514/10.02.01/2019)

PALAUTE- JA VASTINERAPORTTI

Vaiheesta Luonnos

nähtävilläoloaikana 19.5.-9.6.2022 saadut lausunnot 5 kpl / mielipiteet 3 kpl (yhteensä. 8 kpl)

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
<p>Pirkanmaan Ely-keskus:</p> <p>Rakennusten varjostusvaikutukset tulisi tutkia myös ja arviointi sisällyttää kaavan vaikutusten arviointiin.</p> <p>Kaavan vaikutusten arvioinnissa olisi tarpeen käsitellä matalalämpöverkon toteutettavuutta.</p> <p>ELY-keskus korostaa valintojen ohjaamisessa hyvän tavoitteellisen suunnittelun ensisijaisuutta; yhdyskuntarakenne ja hyvä rakennettu ympäristö nimenomaan mahdollistavat liikkumiseen ja elämäntapaan liittyvät valinnat.</p> <p>Energian kulutusta koskevassa päätelmässä tulisi huomioida myös, että päästökerroin tulee energijärjestelmän murroksen myötä tulevaisuudessa pienenemään. Tästä johtuen liikkumisen ja rakentamisen osuus alueen hiilijalanjäljessä tulee saamaan suuremman painoarvon, ja kaavaratkaisussa tulisi pyrkiä näiden päästövaikutusten minimointiin.</p> <p>Hiedanrannan alueen jakaminen useampaan erilliseen asemakaavahankkeeseen vaikeuttaa kulttuuriympäristöä ja maisemaa koskevan muutoksen kokonaisuuden arviointia. Näiltä osin arviointia toivotaan vielä täydennettävän eri näkymäsuunnista havainnekuvin.</p> <p>ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavamääräyksiin tulisi sisällyttää tarvittava ohjaus rakennusten perustamistavasta tärinän kannalta, eikä kysymystä tulisi jättää rakennuslupavaiheessa ratkaistavaksi.</p> <p>Kaavamääräyksiä on tarpeen jatkosuunnittelun kuluessa täydentää siten, että huomioidaan asuin ympäristön terveellisyden ja yleisen asumisviihtyvyyden vaatimukset riittävällä tavalla; päivämelutason saavuttaessa 55-60 dB(A):n tason, tulisi huoneistojen avautua myös ns. hiljaisen julkisivun puolelle tuuletuksen järjestämiseksi. Hiljaisella julkisivulla tarkoitetaan julkisivua, jolla piha-alueen ohjeavot täyttyvät eli</p>	<p>Varjostusvaikutuksista on lisätty viitesuunnitelma-aineistoon varjostustarkastelu. Sen lisäksi pienilmastoselvityksessä on tutkittu tuulisuutta sekä pienilmastoa miellyttävyyden näkökulmasta. Selvityksen perusteella alueen haastavimmat kohdat sijoittuvat kattopihoille, joissa mm. osittain läpäisevillä aidoilla ja muilla rakenteilla voidaan lieventää vaikutuksia.</p> <p>Matalalämpöverkon rakentaminen on täysin vastaavaa toteutusta kuin muu kaukolämpöverkon teko mitä Tampereen sähköverkko toteuttaa. Matalalämpöverkon toteutus mahdollistaa matalamman kynnyksen lämmön tuottamiseen alueella 3. osapuolien toimesta. Se mahdollistaa näin ollen liiketoimintaa, jossa lämmön tuotanto on osa kokonaisuutta sekä energian kiertotaloutta esim. hyödyntäen toisen kiinteistön lauhdelämpöjä Hiedanrannan alueella.</p> <p>Energiankulutusta koskevassa päätelmässä on jo luonnosvaiheessa mukana olleessa raportissa huomioitu, että päästökerroin tulee energijärjestelmän murroksen myötä tulevaisuudessa pienenemään.</p> <p>Havainnekuvamateriaalia on täydennetty aineistoon.</p> <p>Melumääräyksiä on täydennetty asemakaavaehdotukseen. Tärinään liittyen kartalla on määräys: Rakennuslupa-asiakirjoihin on liitettävä rakennushankkeen pohjalta laadittu tärinän ja runkomelun hallintasuunnitelma, jossa tarvittaessa esitetään</p>	<p>Tehdään varjostustarkastelu. Rakentamistapaohjeessa suositellaan kattopihoja matalammille katto-osuuksille.</p> <p>Matalalämpöverkon toteutettavuutta arvioidaan kaavaehdotuksen vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Lisätään viitesuunnitelmaan havainnekuvia.</p> <p>Lisätään kaavakartalle seinän melumääräykset.</p> <p>Lisätään aineistoon uusin pilaantuneiden maiden selvitys ja täydennetään kaavaselostusta siinä olevien tietojen osalta.</p>

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
<p>uudiskohteessa muuttuvan maankäytön alueella päivällä alle 55 dB(A) ja yöllä alle 45 dB(A). Huoneistojen avautumista/tuuletettavuutta hiljaisen julkisivun puolelle ei voi korvata järjestämällä tuuletusta suljetun lasitetun parvekkeen kautta tai koneellisella ilmanvaihdolla. Meluvaikutuksia arvioitaessa tulee ottaa huomioon, että parvekelasituksella tarkoitetaan rakennetta, jossa lasit aukeavat ja niiden väliin jää rako (tuulettuminen). Tällöin ulko-oleskelualueen suunnitteluohjearvon tulee edelleen täyttyä parvekkeella. Mikäli lasitus on ulkoseinän kaltainen, joko kiinteä tai avattava, kyseessä on viherhuone, jolloin tila on katsottava puolilämpimäksi tai lämpimäksi huoneiston osaksi mutta ei kuitenkaan asuinhuoneeksi. Myös viherhuoneen osalta suunnittelussa tulee soveltaa ulko-oleskelualueen meluohjearvoja. Lisäksi tulee ottaa huomioon, ettei viherhuoneen taakse tule sijoittaa huonetiloja, joihin raitis ilma otettaisiin vain viherhuoneen kautta.</p> <p>Kaavan jatkosuunnittelussa on tarpeen huomioida maaperän kunnostussuunnitelma sekä tarkentavien selvitysten tulokset. Kaavamääräyksiä annettaessa on tarpeen jatkossa huomioida tarkentavat maaperätutkimukset ja kaavamääräyksiin edelleen varmistaa, ettei hulevesien imeyttämistä sallita niillä alueella, joilla esiintyy maaperän haitta-aineita. Kaavaselostukseen on tarpeen täydentää maaperätutkimusten tulokset rakennettavuuden kannalta ja kaavaan tulisi arvioinnin pohjata sisällyttää tarvittaessa kaavamääräykset.</p> <p>Kaava alueella on havaittu huomionarvoista kasvilajistoa/niittykasvillisuutta, jonka säilymis- ja leviämisedellytyksiä on hyvä pyrkiä huomioimaan ja edistämään mm. virkistys- ja puistoalueilla. Niittykasvillisuutta onkin jonkin verran sisällytetty puistoyleissuunnitelman luonnokseen. Myös erilaiset paahdeympäristöjen ja korvaavat/uuselympäristöt ovat monesti merkittäviä luonnon monimuotoisuudelle</p>	<p>tekniset periaateratkaisut, joilla saavutetaan ohjearvot. Tärinän osalta tulee saavuttaa tunnusluvun raja-arvo 0,30 mm/s asuntojen ja majoitustilojen osalta. Runkomelun osalta tulee saavuttaa tunnusluvun L_{pr,m} osalta 30 db ohjearvo.</p> <p>Pilaantuneet maat: Pohjoiskortteleiden esirakentamistöiden yhteydessä on tehty tarkentavia maaperän pilaantuneisuustutkimuksia. Korttelin J8 itäreunassa todettiin kunnostustavoitteet ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia (PAH-yhdisteitä). Tälle alueelle tehtiin massanvaihtokunnostus, jossa puhdistettiin maaperä päätöksen PIRELY/1328/2018 mukaisesti kunnostustavoitteisiin. Kortteleiden J1-J3, J7 ja J8 alueelle tehdyissä muissa maaperätutkimuksissa ei ole todettu kunnostustavoitteita ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia.</p> <p>Hiedanrannan yleisten alueiden suunnittelua ohjaa myös Hiedanrannan yleissuunnitelmavaiheessa tehty ekologiastrategia, joka perustui mm. alueelta tehtyihin luontoselvityksiin.</p> <p>Tällä hetkellä Keskuspuiston pohjoisosa on murskepinnalla oleva vanha varastoalue, eikä sisällä luontoarvoja, mutta niitä tuetaan koko puistokokonaisuuden alueella suunnittelun keinoin mm. puustoisien vyöhykkeen ja niittyelinympäristöjen luomisella. Kasvilajisto määritellään tarkemmin rakennussuunnitelmissa. Keskuspuiston halkova, rakennettava puustoinen ekologinen yhteys mahdollistaa uusia elinympäristöjä, jonne monikerrokselliseen ja monilajiseen puistometsikköön sijoitetaan myös läheltä tuotua ja pitkällä</p>	

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
<p>ja lajistolle, ja näitä olisi yleisesti perusteltua ottaa huomioon mm. ekologisen verkoston osana.</p> <p>Kaava-aluetta laajemmalla alueella tehdyssä Hiedanrannan eliöstö- ja biotooppiselvityksessä (Korte 2016) on mainittu selvitysalueella muutamia viitasammakolle mahdollisia elinympäristöjä. Näistä esim. selvitysalueen pohjoisosassa on mainittu olevan allikoita, joiden osalta selvityksessä on mainittu tarve vielä tarkistaa viitasammakon esiintyminen myöhemmin. Ilmakuvatarkastelun mukaan kaava-alueen viereen, sen pohjoispuolelle ilmeisesti sijoittuu allikoita/lampareita. ELY-keskuksen tiedossa ei ole onko viitasammakoiden esiintymistä sittemmin selvitetty Hiedanrannan alueella/ ympäristössä lajin mahdollisissa elinympäristöissä. Asemakaavan hulevesiselvityksessä kaava-alueen pohjoispuolelle on merkitty kosteikkoja. Mikäli kyseiset lampareet/ kosteikot ovat viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, tulee jatkosuunnittelussa varmistaa, ettei hulevesiratkaisuilla heikennetä niiden soveltuvuutta viitasammakolle.</p> <p>ELY-keskus esittää valmiutensa valmisteluvaiheen työneuvotteluun lausunnosta annettavien vastineiden valmistuttua.</p>	<p>tulevaisuudessa myös paikalle jätettyä lahoppua ja esim. linnun- ja lepakkopönttöjä.</p> <p>Viskoosipuistoon perustetaan suoraan Sellupuiston niittyalueisiin liittyviä uusia niittyjä samoin kuin niitypintainen tulvapainanne ja hulevesien biosuodatusaltaiden uutta vesikasvillisuutta.</p> <p>Alustavasti on myös ajatuksena käyttää paikallisia niittysiemeniä uusien niittyjen perustamiseen, jos vaan sitä on saatavilla. Tämä ajatus on sisällytetty niin Keskuspuistoon, Viskoosipuistoon kuin myös Raitiotien luiskiin. Muuten niityt perustetaan saatavilla olevien pintamaiden ja valmisniittyseosten varaan.</p> <p>Pihojen kasvillisuuden ja hulevesiratkaisujen ohjausta täydentää kaavan lisäksi rakentamistapaohje, viherkertoimen tavoitetaso ja tontinluovutusehdot, joissa ohjataan että piholla tulee käyttää 70% kotoperäisiä ja ekologin suosittelemia kasvilajeja. Kestävyyttä haetaan kaavan lisäksi kunnianhimoisten tavoitteiden toteuttamiseksi myös uusien toimintamallien kautta. Kehitysyhtiöllä on tavanomaista tiukemmat tontinluovutusehdot.</p> <p>Alueelta on Kari Kortteen tekemä lyhyt selvitys viitasammakoista vuodelta 2016, joissa viitasammakoita ei havaittu alueella. Mikäli viitasammakoita tämän ajankohdan jälkeen olisi kuitenkin siirtynyt alueelle, voidaan todeta, ettei kaavalla ole vaikutuksia potentiaaliseen elinympäristöön. Lähes kaikki kaava-alueen hulevedet ohjataan Viskoosipuiston suuntaan ja ainoastaan kaava-alueen pohjoisosasta hyvin pienen alueen vedet johdetaan viivytyksen kautta Ollinojan kosteikkoon. Ratkaisulla ei ole vaikutusta Ollinojan kosteikon olosuhteisiin, koska Ollinojan valuma-alue on iso ja</p>	

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
	<p>tämä osuus mikä Ollinojaan viivytyksen kautta johdetaan, on puolestaan erittäin pieni. Muutos olosuhteisiin on äärimmäisen vähäinen, ts. ei arvioida olevan vaikutusta kuten edellä kirjattu.</p>	
<p>Pirkanmaan liitto:</p> <p>Hiedanrannan Pohjoiskorttelit -asemakaavakohteen eteläosassa sijaitseva rakennus kuuluu maakunnallisesti arvokkaan rakennetun ympäristön aluerajauksen piiriin. Tampereen kaupungin tilaaman ja kaavatyön taustaselvityksiin lukeutuvan Hiedanrannan rakennetun ympäristön selvityksen (2016) inventointitietojen mukaan tämä teollisuuden keskusvarastoksi perustettu (nykyisin paloasemaksi nimetty) rakennus valmistui vuonna 1965. Rakennuksen arvioidaan olevan pääosin alkuperäisessä asussa. Selvityksessä kohteen todetaan olevan yksi ennen tiiviisti rakennetun pohjoisalueen jäljellä olevista rakennuksista. Rakennus kuuluu luokkaan II, jonka ”kohteet ja alueet ovat edustavia ja vähintään kohtalaisen hyvin säilyneitä, intensiteettiä omaavia sekä sisältävät yleensä useita arvönäkökulmia. Ensimmäiseen luokkaan verrattuna rakennukset ja paikat edustavat nuorempaa rakennuskulttuuria tai kokonaisuuksia ja ovat ominaisuuksiltaan merkittävästi suppeampia tai uudistuneita” (= Merkittävät kohteet / keltainen värisymboli). Selvityksen suosituksena on, että rakennus ”tulisi säilyttää” Pirkanmaan liitto katsoo, että asemakaavaselostuksessa tulee selkeämmin kuvata suunnittelukohteen olemassa olevan rakennetun ympäristön ominaispiirteet (1.1.3 Rakennettu ympäristö, s.16) sekä perusteet valitulle suunnitteluratkaisulle, jonka mukaisesti tehdastoimintaan liittyneet rakennukset ja rakenteet pääosin puretaan. Myös vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota alueen kulttuuriympäristöön kohdistuviin muutoksiin ja menetyksiin (3.5 Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön, s.36). Pirkanmaan liitto pitää kuitenkin ansiokkaana ja innovatiivisena ratkaisuna kahden jälkiselkeytsaltaan</p>	<p>Vaikutusten arviointia täydennetään. Paloasemarakennukselle on myönnetty purkamislupa (22-0623-P) 22.6.2022 ja rakennus on merkitty poistuneeksi 1.9.2022. Paloasema sijaitsi raitiotien putkikaavan 8770 alueella. Raitiotien kaavan yhteydessä tutkittiin erilaisia tasausvaihtoehtoja, joissa myös rakennuksen säilyttämisen mahdollisuuksia selvitettiin. Rakennuksen säilyttäminen olisi vaatinut isoja tukimuureja niin kadulle kuin ratikankin varteen ja se olisi jäänyt ikävästi kuoppaan ja kulku tontille olisi ollut välivaiheissa hyvin vaikeaa. Päädyttiin yleissuunnitelmassa olevaan korttelimalliin, jossa talo on purettu. Raitiotien kaavaa muutetaan penkan osalta (jolla myös ko. rakennus sijaitsi) pohjoiskortteleiden kaavassa, mutta paloaseman säilymisen mahdollisuudet tutkittiin tosiaan aikaisemman kaavan yhteydessä. Kaavaselostusta on selkeytetty myös tältä osin.</p> <p>Hiedanrannan rakennetun ympäristön selvitys on päivitetty osin yleissuunnitelmavaiheen jälkeen vuonna 2021, osan D liitekartalla on osoitettu puretut rakennukset.</p>	<p>Asemakaavaselostusta on tarkennettu suunnittelukohteen olemassa olevan rakennetun ympäristön ominaispiirteiden osalta sekä perusteltu valittu suunnitteluratkaisu, jonka mukaisesti tehdastoimintaan liittyneet rakennukset ja rakenteet pääosin puretaan. Vaikutusten arviointia on tarkistettu kulttuuriympäristöön kohdistuvien muutosten osalta.</p>

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
<p>säästämistä ja hyödyntämistä uudiskorttelialueen hulevesien biosuodatuksessa.</p>		
<p>Pirkanmaan maakuntamuseo: Rakennuksista olisi hyvä selkeyden vuoksi käyttää jo sellutehtaan toiminnan aikana vakiintunutta ja rakennetun ympäristön selvityksessäkin käytettyä numerointia ja nimityksiä. Ratkaisu purettavien rakennusten osalta mahdollinen. Tehdasalue ja etenkin vesitorni vaikuttaisivat säilyttävän dominantin asemansa. Tehdasalueen arvojen säilymisen näkökulmasta on onnistunut ratkaisu, että uudet rakennukset poikkeaisivat selkeästi tehtaasta, jolloin ne hahmottuvat selkeästi omiksi kokonaisuuksikseen. Uudisrakennusten julkisivumateriaalien yhteen sovittamisessa vanhaan rakennuskantaan on vaarana historiallisen kerroksisuuden hämärtyminen.</p> <p>Maakuntamuseo pitää valitettavana, että vesitornin ja Niemen navetan tornien välinen näkymälinja tulee rakentamisen myötä katoamaan. Arkeologian osalta ok.</p>	<p>Kaavaselostusta täydennetään.</p>	<p>Rakennuksiin viitataan kaavaselostuksessa rakennetun ympäristön selvityksessä käytettyä numerointia ja nimityksiä käyttäen.</p>
<p>Ympäristönsuojelu: Kaavassa tulee antaa melua koskeva määräys kuten meluselvityksessä konsultti on ehdottanut: ”Parvekelasituksen ääneneristävyys tulee mitoittaa siten, että parvekkeilla ei ylitetä 55 dB (LAeq7-22) ja 45 dB (LAeq 22-7) melutasoja.” Määräys voidaan lisätä jo nyt esitettyyn parvekkeiden lasituksesta annettuun määräykseen. (las)</p> <p>Puistosuunnitelmien ja puistojen kevyenliikenteen väylien valaisinsuunniteluissa tulee huomioida lepakot ja hämärässä liikkuvat hyönteiset (mm. säätyvät valotehot ja suuntaus).</p>	<p>Breeam C-sertifikaattiin liittyen on tarkkoja ohjeita tontinluovutusehdoissa ja suunnitteluohjeissa. Näiden myötä häiriövalo on minimissä.</p> <p>Melumääräykset on päivitetty kaavaehdotukseen.</p>	<p>Melumääräykset on päivitetty kaavaehdotukseen.</p> <p>Puistosuunnitelmien ja puistojen kevyenliikenteen väylien valaisinsuunniteluissa huomioidaan lepakot ja hämärässä liikkuvat hyönteiset.</p>
<p>Viheralueet ja hulevedet yksikkö: Hulevesiselvitys- ja suunnitelma on laadittu.</p>	<p>Hulevesiselvitys- ja suunnitelma on osana kaava-aineistoa.</p>	<p>Ei toimenpiteitä.</p>

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
<p>Tampereen Raitiotie Oy: Asemakaavaluonnoksessa on esitetty kaksi kohdetta, joissa jalankulkijoille ja pyöräilijöille on osoitettu raitioradan ylitysmahdollisuus. Näissä kohteissa on hyvä varmistaa, että odotustila radan ylittävälle, raitiovaunujen aukean tilan ulottuman ja radan rinnalla itäisivulla kulkevan pyörätien välillä, on turvallisuussyistä vähintään 2,5 metriä leveä. Jatkosuunnittelussa ja puiston toteutuksessa tulee varmistaa riittävin keinoin, että puistossa ja pikniknurmella kulkeville ja oleskeleville selkeästi hahmottuu raitiotien rata-alue, jossa ei ole turvallista kävellä. Valmisteilla olevassa asemakaavassa on syytä osoittaa velvoitteita ja jatkosuunnittelussa varmistaa, että tonttien, puiston ja väylien hulevedet, kuten lumien sulamisvedet eivät kulkeudu raitiotien rata-alueelle.</p>	<p>Keskuspuiston ja raitiotien väliin on suunniteltu pensasvyöhyke erottamaan puisto viherraitteesta. Lisäksi Tehdaskartanonkadun ja puiston tulvareitti kulkee puiston puolella Raitiotien suuntaisesti etelästä pohjoiseen, jonne myös puiston tasaus laskee raitiotiealueelta.</p> <p>Raitiotien katusuunnitelmassa on varaus aidalle raitiotien ja puiston välissä, raitiotien katualueella.</p> <p>Odotustila on hieman suositusta pienempi, mutta suunnittelutyö on tehty yhdessä Raitiotieallianssin kanssa.</p>	<p>Ei toimenpiteitä.</p>
<p>Run Kiinteistöt Oy: Olemme vuokralaisena kiinteistöllä 837-263-2500-0003, osoitteessa Tehdaskartanonkatu 15, 33400 Tampere. Toiminta kiinteistöllä edellyttää raskaan liikenteen esteetöntä kulkua kiinteistölle. Kaavan suunnittelualueen kartan mukaan kulku kiinteistöllemme estyy alueelle rakennettavan pysäköintialueen vuoksi. Pysäköintialuetta tulisi siirtää niin, että raskaan liikenteen kulku kiinteistöllemme säilyisi samalla paikalla kuten tähänkin asti.</p>	<p>Kaavaehdotukseen on esitetty ajorasite kiinteistön pohjoisosaan pysäköintihallin länsipuoleista ajoyhteyttä pitkin. Hallin pohjoispuoleisen rakennuksen rakennusala on poistettu ja huomioitu ajoneuvojen kääntämiseen tarvittava tilavaraus.</p>	<p>Lisätään kaavakartalle ajorasite LPA-3 (kaavaehdotuksessa LPY) korttelialueelle kiinteistöä 837-263-2500-0003 varten.</p>
<p>Yksityinen mielipide: Voisiko pikniknurmikon viereen istuttaa enemmän perennoja. Nurmikenttä on tylsä piknikkiä ajatellen jos ei omaa kasveja ja nurmikkoalueita syntyy jo ennestään normaalistikin laajoja alueita. Liian iso nurmikenttä. Kaipaa lisää vehreyttä ja kukkivia osuuksia. Ja pelikentät ja leikkipuistot olisi hyvä olla reunassa jolloin sen meteli ei kanna joka puolelle puistoa. Näin puistosta tulee rauhallinen ja toimiva. Nyt turhan keskeiselle paikalle sijoitettu ja menetetään se yhtenäisyys ja monimuotoisuuden ajatus. ja se tyylikkyys puistossa. Paperilla voi näyttää ok muttei käytännössä. Aika perussuunnittelua ja luovempaa otetta ja monimuotoisuus edellä voisi mennä luontoarvot huomioiden. Lahopuupuistoa ja risuaitaa jss. linnunpönttöjä hyönteisniittyä ja hyönteishotelleja. Muotoa väriä kirsikkapuineen omenapuineen etc..villiä vyöhykettä kuusineen. Iso puisto joten mahdollisuuksia on paljon.</p>	<p>Keskuspuiston pohjoisosa on osa laajempaa Keskuspuistoa ja puistoverkostoa, jossa on erilaisia osa-alueita. Keskuspuistossa on useita asukkaita palvelevia toiminnallisia alueita toimien koko uuden kaupunginosan kaupunginosapuistona. Keskuspuiston liikuntaan ja kuntoiluun painottuvat toiminnalliset alueet ovat valikoituneet pohjoisosaan, joka on helposti saavutettavissa asuinkortteleista ja kahdesta läheisestä koulusta sekä eri puolella puistoa kuin sekä Keskuspuiston että Sellupuiston leikkipaikat. Toiminnallisen alueen sijainti on suunnittelun eri reunaehtojen kompromissi. Alueet eivät voi olla heti kadun vieressä kuten ei myöskään asuntojen</p>	<p>Keskuspuiston suunnittelua jatketaan kokonaisuutena.</p>

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
	<p>ikkunoiden alla. Lisäksi koko Keskuspuiston läpi etelä-pohjoissuuntaisesti kulkeva ekologinen, puustoinen yhteys sijoittuu puiston länsipuolelle. Lisäksi puistossa on runsaasti korkeuseroja, joten kaltevalle pinnalle, alueen pohjoisosaan, kenttiä ei voi viedä.</p> <p>Toiminnallisesta alueesta pohjoiseen päin on luonnonmukaisempia alueita niittyineen ja metsikköineen ja siten myös rauhallisempia oleskelualueita.</p> <p>Perennojen ja sipulikukkien määrää on rajattu oleskelupaikkojen ja pääpuistokäytävän ympäristöön niiden hoitokustannusten vuoksi. Puiston itäreunalle on suunniteltu enemmän värikkäitä ja kukkivaa puustoa ja pensaita, asukkaiden omia viljelyksiä, niittyjä yms. Asukkaiden oma aktiivisuus vaikuttaa myös kukkivan kasvillisuuden määrään.</p> <p>Tällä hetkellä murskepinnalla oleva vanha varastoalue ei sisällä luontoarvoja, mutta niitä tuetaan koko puistokokonaisuuden alueella suunnittelun keinoin mm. puustoisien vyöhykkeen ja niittyelinympäristöjen luomisella. Kasvilajisto määritellään tarkemmin rakennussuunnitelmissa. Keskuspuiston halkova, rakennettava puustoinen ekologinen yhteys mahdollistaa uusia elinympäristöjä, jonne monikerrokselliseen ja monilajiseen puistometsikköön sijoitetaan myös läheltä tuotua ja pitkällä tulevaisuudessa myös paikalle jätettyä lahoppua ja esim. linnun- ja lepakkopönttöjä. Suunnitelman pohjalla on Hiedanrannan ekologiastrategian linjaukset.</p> <p>Pikniknurmen osuus Keskuspuiston pohjoisosan puistoalueesta on vain 3,3 % koko puiston pinta-alasta, ja se palvelee monenlaista</p>	

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
	<p>omaehtoista käyttöä, johon esim. yhtä intensiivistä käyttöä kestävämmät niittyalueet eivät sovellu. Tämä käyttö voi olla esim. piknikkäyttöä, voimistelua, höntsäilyä jne.</p>	
<p>Kaupunkikuvatoimikunta Hiedanrannan alue on rakennushistoriallisesti merkittävä, joten suunnittelussa tulee korostaa alueen omaleimaisuutta ja kehittää ratkaisuja, jotka vahvistavat alueen identiteettiä ja innovatiivisuutta.</p> <p>Alueen massiivinen ja raskas massoittelu kaipaa kehitystä. Hiedanrannan tehokkuus on tällä hetkellä keskusta-alueen tasolla ja kaupunkimainen volyyymi herättää huolenaiheita. Massoitteluun kaivataan kevennyksiä erilaisin keinoin, esimerkiksi rakennusmateriaalien vaihtelevuudella.</p> <p>Kestävän rakentamisen tulee näkyä toteutus suunnittelussa. Purettavien rakennusten materiaalien toivotaan näkyvän uudis- ja ympäristörakentamisessa. Määräystä rakennusmateriaalien uudelleenkäytöstä tai kierrätetyistä materiaaleista esitetään lisättäväksi asemakaavaan.</p> <p>Sisäpihojen parvekkeet oli esitetty epärealistisina lasittamattomina ulokeparvekkeina. Lasitettujen parvekkeiden muodostama massa ja niiden tuoma aihe julkisivulle tulee ottaa suunnittelussa huomioon.</p> <p>Liikenneverkkoon tulee kiinnittää enemmän huomiota jatkosuunnittelussa. Alueelle tulee paljon erityyppisiä liikennemuotoja, joten korttelikonaisuuden luonnollinen liittyminen alueeseen on esitettävä. Pyöräliikennettä toivottiin yhtenäistettävän kaistoituksella ja mahdollisesti tuomalla pyöräreittien varrelle lisää puustoa erottamaan pyöräkaista ajoradasta. Valkaisimonpuiston kevyen liikenteen reittejä pidetään perusteltuna.</p>	<p>Rakentamistapaohjeen kehittämistä on jatkettu ohjaamaan rosoisempaan ja tehdashenkisempään arkkitehtuuriin. Koko aluetta koskeva kaupunkikuvallinen visio kertoo alueen tavoitteesta kokonaisuutena.</p> <p>Kaavakartalla massoittelu on tarkennettu. Raitiotien reunalle tavoitellaan suurimittakaavaisempaa rakennetta, katu ympäristöön ja pihoille puolestaan matalampia kerroslukuja ja kattomuotoja, jotka tuovat räystäslinjaa alemmas. Tonteilla mittakaavaa kevennetään jakamalla massoja osiin kerrosluvun, julkisivumateriaalin ja julkisivusommittelun keinoin. Päämateriaalit puu ja paikalla muurattu tiili voivat saada alisteisina julkisivujaksoina rinnalleen laadukkaasti ja monipuolisesti käytettynä muita rakennusmateriaaleja. Tällä mahdollistetaan innovatiivista materiaalien käyttöä ja alueen identiteetin muodostumista. Alueelle luodaan päämateriaaleilla yhtenäisyyttä, jota rikastetaan toissijaisilla materiaaleilla.</p> <p>Sisäpihoilla parvekkeiden lasitusta ei ole kielletty. Rakentamistapaohjeeseen on lisätty hyviksi katsottuja esimerkkikuvia myös lasitetuista parvekkeista.</p> <p>Tontinluovutusohjeet ohjaavat rakentamisen vähähiilisyteen. Esimerkiksi vähähiilinen betoni on kuitenkin materiaali, joka ei kestä säärasitusta, joten sitä ei voi käyttää pintamateriaalina, eikä sen käyttö</p>	<p>Tarkennetaan massoittelu, kaavamääräyksiä ja rakentamistapaohjeita. Laaditaan kaupunkikuvallinen visio.</p>

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
	<p>näin ollen näy julkisivuissa. Kierrätyslementtien käyttö ei ole vielä tällä hetkellä kiistatonta eikä valmiita kierrätysmateriaalituotteita ole paljoa saatavilla asuinrakentamisessa. Näin ollen kierrätysmateriaalien käyttöä ei voida suuressa mittakaavassa vaatia asemakaavalla, jonka toteutus on tarkoitus aloittaa heti vahvistuttuaan.</p> <p>Uusiomateriaaleja on kuitenkin käytetty ja tullaan käyttämään pohjoiskortteleissa maanrakentamisessa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ensimmäisten väylien rakennekerrosten rakentamisen päästöjen vähentäminen noin - 60% joka tarkoittaa koko väylän osalta n. - 15% tavanomaiseen verrattuna • Väylien pintarakenteiden ja varusteiden päästövähentämisen selvitystyö tulossa • Viheralueiden hiilensidontakyvyn maksimoinnin selvitystyö on käynnissä • Tavoitteena yleisten alueiden hiilipäästöjen vähentäminen hankkeen edetessä <p>Asemakaava ei estä kierrätysmateriaalien käyttöä. Rakentamistapaohjeeseen on lisätty sivu kierrätysmateriaalien käytöstä kansainvälisin esimerkein.</p> <p>Pohjoiskortteleissa pyöräily on pääasiassa ajoradalla. Tällöin ei ole tarvetta kulkumuotojen erottelulle, ellei haluta sitten jalkakäytävää erottaa ajoradasta puilla. Liikenneselvityksessä on todettu, ettei pyöräkaistoille ole muualla kuin Tehdaskartanonkadulla tarvetta, sillä autojen ajonopeudet on sovitettava alueen sisällä pyöräilijöiden nopeuksiin. Kuivaamonkatu on kapea ja</p>	

TIIVISTELMÄ PALAUTTEESTA	VASTINE	TOIMENPITEET
	<p>tyypiltään shared space-katu, joten erillisille pyöräkaistoille siellä ole tilaa eikä myöskään tarvetta.</p> <p>Pyöräilyn liittymistä ajoradalle tarkastellaan vielä laadittavien katusuunnitelmien yhteydessä, jotta niissä kohdissa ratkaisut ovat kaikille liikkujille selkeitä.</p>	<p>Katuyleissuunnitelmaa on jatkettu katujen toteutussuunnitelmaksi, joka on tarkempi suunnitelma kuin luonnosvaiheessa.</p>
<p>Vanhus- ja vammaisneuvosto</p> <ul style="list-style-type: none"> • pyörille selkeät pysäköimispaikat • Kuivaamonaukiolle suunniteltu porras-luiska-yhdistelmä herättää huolta • näkövammaisen henkilön suunnistaminen leveällä, jakamattomalla kadulla haastavaa • Katujen ja eri kulkumuotojen omat väylät tulisi erottua toisistaan niin, että myös näkövammaisen henkilö pystyy erottamaan ne toisistaan. • Penkkien sijoitteluun pitää kiinnittää huomiota (puistosuunnittelussa), penkkejä tulisi sijoittaa kulkuväylien varrelle levähdyspaikoiksi. • Design for All -suunnitteluperiaate. • Toivotaan monipuolisia yhteistiloja 	<p>Aukion suunnittelua jatketaan tehtaen kaavan yhteydessä huomioiden esteettömyys.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taidetta toteutetaan taideohjelman mukaisesti, mutta Design for All -suunnitteluperiaate kuulostaa mielenkiintoiselta. - puistossa huomioidaan eri ihmisryhmät. <p>Pyörille osoitetaan pihasuunnitelmassa pysäköintipaikat.</p> <p>Vaikka katutila on kaikille kulkumuodoille, on reunoilla kivetty alue, josta hahmottaa kulkusuunnan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteistiloja on tulossa kullekin tontille, lisäksi kaavassa määrätään kolme isompaa tilaa, jotka ovat kaikkien pohjoiskortteleiden asukkaiden varattavissa. 	<p>Kirjataan palaute.</p>